

2022–2025

VÄNSTER- FÖRBUNDET BYGGER ETT RÄTTVIST OCH HÅLLBART SAMHÄLLE

Vänsterförbundets
principprogram

vasemmisto
vänster

Innehåll

1.	Vi bygger en folkrörelse och ett parti	s. 5
1.1	Vänstern är en rörelse för frihet, jämställdhet och likställdhet	s. 5
1.2.	Vår vision: En värld utan fåmannavälde	s. 6
2.	Vi utvidgar demokratin till arbetet och ekonomin	s. 6
2.1	Vi överför makten till dem som arbetar	s. 7
2.2	Vi utvecklar grön ekonomi och produktion	s. 7
3.	Vår synvinkel är global	s. 9
3.1	Vi bygger fred, vi stödjer mänskliga rättigheter	s. 9
3.2	Vi främjar internationell solidaritet	s. 9
4.	Vi löser vår tids utmaningar	s. 10
4.1	Vi svarar på miljökrisen på ett rättvist sätt	s. 10
4.2	Vi garanterar ett jobb, agentskap och en utkomst för alla	s. 11
4.3	Vi tar kontroll över informationsteknologierna	s. 11
4.4	Vi uppdaterar välfärdsstaten	s. 13
4.5	Vi förstärker lokal ekonomi	s. 13
4.6	Vi förnyar det civiliserade samhället	s. 14
5.	Vänstern bjuder in dig att följa med!	s. 15

Vänsterförbundets principprogram

VÄNSTERFÖRBUNDET BYGGER ETT RÄTTVIST OCH HÅLLBART SAMHÄLLE

Vänsterförbundet bygger ett ekologiskt hållbart och socialt rättvist samhälle. Principprogrammet beskriver de värderingar och åsikter som vägleder vår mission nu och under de kommande årtiondena.

Principprogrammet godkändes i vänsterförbundets partikongress i Björneborg den 11 juni 2022.

2022–2025

BILD MILLA VAHTILA Vänsterns partikongress i Björneborg den 11 juni 2022.

1. VI BYGGER EN FOLKRÖRELSE OCH ETT PARTI

Vänsterförbundet agerar för att förnya samhället så att det är ekologiskt hållbart och socialt rättvist. Vi vill att alla har möjligheten till ett bra liv i ett samhälle som är anpassat till naturens villkor.

Vänsterns grundläggande värden är frihet, solidaritet och jämlikhet.

Med frihet avses varje människas möjlighet att göra individuella val, växa som en unik person och leva som en fullvärdig människa och medborgare.

Med jämlikhet syftar vi på det sociala tillståndet där varje människa är likvärdig och jämlik med andra människor. Solidaritet betyder människornas ömsesidiga sambördighet och omsorg om varandra och den gemensamma världen.

Vänstern motsätter sig kapitalism. Vi tar isär kapitalistisk politik och maktutövning som gör att ekonomiska och sociala privilegier ackumuleras hos kapitalägarna.

Vi utmanar kapitalismen med socialistisk politik. Socialismens mål är att förändra samhällets ekonomiska verksamhet och människans position i produktionen för att möjliggöra jämlikhet och fri individuell utveckling. Vi utvidgar vår solidariska människouppfattning överallt i samhället.

Människor i olika åldersgrupper, yrken och livssituationer är verksamma i Vänsterförbundet. Vi är löntagare, yrkesutövare, företagare, arbetslösa, studerande och pensionärer. Vi är en folkrörelse på många generationer som samlar ihop människor i gemensam politisk aktivitet. Vi fortsätter arbetarrörelsens bästa traditioner och bygger en ny framtid för rörelsen. Det finns många sätt att vara en vänsteranhängare.

Vänsterns ändamål är ett samhälle som är baserat på ekologisk och demokratisk socialism.

Ekologi avser att all ekonomisk och social verksamhet anpassas efter villkoren för att förnya vår planets natur och gränserna som det sätter. Socialism erkänner människans grundläggande ömsesidiga beroende, gemenskap och likställdhet. Demokrati är ett folkstyre där besluten fattas tillsammans på ett jämlikt sätt så att rösten av alla medlemmar i samhället respekteras.

Vi strävar efter människans oförlikneliga jämlikhet i ett fritt, demokratiskt och ekologiskt hållbart samhälle.

1.1 VÄNSTERN ÄR EN RÖRELSE FÖR FRIHET, JÄMSTÄLLDHET OCH LIKSTÄLLDHET

För Vänstern är mänskliga rättigheter och mänsklighet oeftergivliga utgångspunkter i all social verksamhet. Vi bedriver feministisk, ekosocialistisk och antirasistisk politik och ställer oss emot all ojämlikhet. Vi delar kravet om att upphäva ojämlikheten mellan könen och etnisk diskriminering och ställer oss på den mänskliga mångfaldighetens sida.

Vi ser på den finansiella positionen och samhällsklassen som centrala ojämlikhetsproducerande faktorer. Vi uppmärksammar allmänt också kön och övriga skillnader och sociala indelningar som producerar ojämlikhet mellan människor, beträffande exempelvis ålder, etnicitet och funktionsförmåga. Ålder, hudfärg, kultur, skada, boendeort, hälsotillstånd, utbildning, språk eller övrigt motsvaran-

de får inte separat eller tillsammans påverka någons människovärde eller sociala möjligheter.

Vi lever i en värld där klimatförändringarna och förstörelsen av miljön, som människans verksamhet åstadkommit, hotar hela vår existens. Det är outhärligt att hitta ett alternativ till en ekonomi som bara leder till ekonomiskt och politiskt fåmannavälde och en ökande överkonsumtion av naturtillgångar.

Den växande miljökrisen skapar social oro och ökar internationella spänningar. Vänstern verkar för en hållbar och rättvis lösning av krisen, såväl nationellt som internationellt. Enbart i en ekologiskt hållbar värld kan vänskap och fred styra.

1.2 VÅR VISION: EN VÄRLD UTAN FÅMANNAVÄLDE

Det är fel att man i vårt samhälle kan bli stenrik genom att enbart äga, medan man genom

arbete inte nödvändigtvis kan betala ens sin hyra. När försäljningen av varor och produkter och ackumuleringen av förmögenhet blir ett värde i sig själv, blir människans och naturens roll att bara verka som en råvara för den fortsatta ekonomiska tillväxten och samlingen av egendom.

Vänstern vill övergå från pengarnas makt till en ekologisk och demokratisk ekonomi där människor, djur och naturen har ett inneboende värde och där ekonomin främjar samhällets ekologiska och sociala mål. Vårt ömsesidiga beroende berör både förhållandet mellan människor och förhållandet mellan människan och miljön.

Vänstern främjar samarbete och solidaritet i hela världen och stärker samtidigt människans möjligheter att i sitt dagliga liv påverka samhället och sina gemenskaper.

Världen kan inte förändras ögonblickligen – men vi förändrar den steg för steg, tillsammans!

2. VI UTVIDGAR DEMOKRATIN TILL ARBETET OCH EKONOMIN

Vänstern litar på människan när det gäller att leta efter sociala lösningar och främjar förverkligandet av demokrati överallt i samhället. Demokrati är ett folkvälde som karaktäriseras av ett aktivt medborgarsamhälle, offentlig debatt och en rättsstat som garanterar medborgerliga rättigheter. Mänskliga rättigheter och minoritetsrättigheter är hörnstenar i demokrati.

Vänsterförbundet är ett politiskt parti som kämpar för makten i vårt samhälles demokratiska system. Vi är en folkrörelse som förstår sig själv både som en representativ parlamen-

tarisk aktör och som en direkt och deltagande demokratisk rörelse.

Vi betonar också sociala kamper som en historisk drivkraft. Rösterna av arbetare, kvinnor, jordbrukare, köns- och sexuella minoriteter, rasifierade, ursprungsfolk, funktionshindrade, miljö- och djuraktivister och många andra har hörts först när de förmedlas genom social protest. Vi granskar ständigt vilka missförhållanden vårt samhälle innehåller och vilka personer det lämnar utan röst.

Vänstern vill främja mångsidigheten av metoder att påverka i samhället och befrämja en öppen och deltagande debattkultur. Vi an-

ser att en social debatt, som bygger på ömsesidig respekt och uppskattning och på rationellt reflekterande utan trakasserier och hatpropaganda, är viktig.

2.1 VI ÖVERFÖR MAKTEN TILL DEM SOM ARBETAR

Vänstern utvidgar demokratin också till ekonomin och arbetslivet och främjar en ekonomi vars ägandeskap är mångfaldigt och jämlikt.

Demokratis förverkligande kräver både att ackumuleringen av egendom begränsas och att förmögenheten fördelas på nytt. Vi vill överföra beslutanderätt och ägandeskap bort från stora kapitalägare, så att de mera ligger på arbetstagarnas, de demokratiska samfundens och den offentliga maktens sida.

Arbetsplatsdemokrati och tillväxten av företag och fonder som ägs av arbetstagare är centralt för Vänstern. Vi vill öka på den allmännyttiga och sociala produktionen och förbättra positionen för små- och ensamföretagare. Vi verkar för att de som arbetar ska ha makten att besluta vad som produceras och varför, hur och när man gör det, och hur överflöd utnyttjas.

Vänstern betraktar ekonomin som en helhet där man förutom den privata och offentliga sektorn också måste räkna med sociala ekonomin, som består av hushåll, allmännyttiga gemenskaper, andelslag, kollegiala nätverk och kollektiv egendom. I en social ekonomi arbetar man för vår gemensamma utkomst och välbefinnande på samma sätt som i den privata och offentliga sektorn.

Vänstern anser att en stor del av vårt samhälles vardagliga förnyelse av liv och välbefinnande, såsom omsorg, fostran och utbildning, ska produceras i den offentliga och den sociala ekonomins omfattning. Som i all produktion och skapande av socialt värde måste man göra ekonomiska investeringar också i dessa.

2.2 VI UTVECKLAR GRÖN EKONOMI OCH PRODUKTION

Vänstern kräver en tvärvändning i en ekonomi som förlitar sig på en överkonsumtion av naturresurser, ökade skillnader i inkomst och förmögenhet och ackumuleringen av innehav.

Vi verkar för att den offentliga makten ska styra ekonomin i en hållbar riktning. Sociala mål för ekonomin, som tjänar den ekologiska övergången och förverkligandet av social rättvisa, måste definieras och ekonomin måste utvecklas långsiktigt och så att man håller ett öga på den hela ekonomiska bilden.

Företagsamheten och marknaderna är också för Vänstern en viktig del av en kreativ och förändringsinriktad ekonomi. Den offentliga makten måste upprätthålla gemensamma spelregler för marknadernas pålitliga verksamhet och ge möjligheter att prova och utveckla nya affärsidéer. Den offentliga makten måste också själv skapa och forma marknaderna genom offentliga bolag och finansiering.

För Vänstern är beskattning en central metod för att styra ekonomin. Med beskattning hanterar man ekonomins totala efterfrågan, returnerar privatiserat värde tillbaka till samhället som social lön i form av socialskydd och välfärdstjänster eller liknande, och finansierar nödvändiga offentliga utgifter och investeringar.

Vänstern stödjer en beskattning som jämnar ut skillnaderna i inkomst och förmögenhet och som snarare är inriktad på ägande än arbete och mera på stora företag än hushåll. Vi vill att beskattningen gör att det är olönsamt att förstöra miljön. Det är viktigt att all beskattning är lättförstådd, transparent och rättvis.

Demokratiseringen av ekonomin förutsätter slutligen också att finansieringssektorn och investeringarna gradvis övergår till en starkare offentlig ledning. Pengarna måste användas för att producera gemensamt välbefinnande, den ekologiska övergången och för att upprätthålla social stabilitet. För att avbryta överkonsumtionen av naturresurser behöver vi en övergång till en balanserad ekonomi.

2022–2025

3. VÅR SYNVINKEL ÄR GLOBAL

Vi lever i en värld där hela mänsklighetens problem och lösningar är djupt intrasslade i varandra. Vänstern vill bygga en ekonomi och ett samhälle där alla människors nödvändiga behov är tillfredsställda inom vår planets ekologiska ramvillkor och på ett socialt rättvist sätt. Vänstern är en internationell och global rörelse som bedriver politik för hela mänsklighetens godo.

3.1 VI BYGGER FRED, VI STÖDJER MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Vänstern verkar för nedrustning och en kärnvapenfri värld och verkar emot krig och militarism. Vi främjar världsfred och säkerhet som är baserad på internationellt överenskomna regler, inte maktpolitik.

Deklarationen om de mänskliga rättigheterna, internationella avtal om mänskliga rättigheter och Förenta nationernas stadga uttrycker också vår vilja att bygga ett världssamfund som är baserat på fred, jämlikhet och fri demokrati. Vi vill stärka och bygga nya institutioner som främjar global styrelse, baserade på Förenta nationernas principer.

Finland har en historia som en stormakt inom internationell diplomati och har verkat som en fredsbyggare i kriser och tvister. Vänstern vill också i framtiden se Finland som en aktiv lindrare av internationella spänningar.

Finlands försvarsmässiga säkerhet är i första hand baserad på en stark nationell försvarsförmåga och på nordligt och europeiskt samarbete. Vi kräver att den nordiska kärnvapenfria linjen upprätthålls och anser att Fin-

lands deltagande i militära allianser eller deras internationella operationer kräver ett starkt demokratiskt mandat.

Klimat- och miljökrisen, internationella konflikter och global ojämlikhet återspeglas också i Finland som ett växande antal flyktingar och asylsökande. Vänstern försvarar människans rätt att söka skydd och ett bättre liv och verkar för att Finland ska vara ett säkert land för invandrare. Du kan både födas som och bli en finländare och i Finland lever också andra än finländare.

3.2 VI FRÄMJAR INTERNATIONELL SOLIDARITET

Vi lever i en värld där mänskligheten, till följd av kapitalistisk utveckling, är mer ojämlik än någonsin och dessutom på gränsen till miljöförstöring. Finland måste i EU, FN och alla internationella forum främja en global omfördelning, förverkligandet av mänskliga rättigheter, klimaträttvisa och demokrati i internationellt beslutsfattande.

I Europeiska unionen ingår ett, för Vänstern viktigt, löfte om fred och jämlikt internationellt samarbete, om försvarandet av mänskliga rättigheter och om främjandet av social jämlikhet. Vi vill utveckla unionen genom traditionen av befriande och progressiva rörelser som en solidarisk gemenskap med ett starkt ekologiskt uppdrag. Tillsammans med Europas ekologiska och demokratiska vänster, kämpar vi för det europeiska välfärdssamhället. Vi strävar efter att Europa för sin del kan upprätthålla den regelbaserade, multi-

laterala världsordningen och är en central aktör för denna.

Vänstern anser att Finland är en grundläggande del av Norden. I byggandet av likställdhet och välfärdssamhället vill vi föra det nordiska idealet framåt och vi bygger en allt djupare relation till nordiska vänsterpartier. Förståelsen om demokrati, den ekologiska övergången och behovet att göra gemensamma satsningar i hela Norden, när vårt område

lösgör sig från fossila bränslen och anpassar sig till klimatförändringens följder, är gemensam för oss.

Att lösa miljökrisen på ett hållbart sätt är sammanflätat med utmaningarna som berör främjandet och upprätthållandet av världsfreden. Vi delar tanken i FN:s program Agenda 2030 om att en hållbar lösning av miljökrisen förutsätter förverkligandet av social rättvisa, både nationellt och globalt.

4. VI LÖSER VÅR TIDS UTMANINGAR

4.1 VI SVARAR PÅ MILJÖKRISEN PÅ ETT RÄTTVIST SÄTT

Vänsterförbundet anser att en av den nära framtidens största utmaningar är att förändra samhället så att det är miljömässigt hållbart. Vi vill göra detta på ett sätt som samtidigt stärker förverkligandet av social rättvisa i samhället.

Förutom klimatförändringen och minskningen av naturens mångfald håller många andra av planetens gränser på att brytas ner. Detta sker som följd av mänsklig verksamhet och äventyrar människans och många andra arters levnadsvillkor på vår planet.

Vänsterförbundet vill svara på miljökrisen på ett rättvist sätt och kriminalisera miljöförstöring på en internationell nivå. Vårt mål är en ekologisk övergång som samtidigt förstärker den sociala rättvisheten. Alla strukturer i samhället måste förnyas så att ekologisk hållbarhet förenas med social hållbarhet.

Förverkligandet av en rättvis övergång förutsätter att den offentliga makten styr investeringar till välbefinnande och till skapandet av gröna arbetsplatser. Överkonsumtionen av naturresurser måste avvecklas och den finansiella tyngdpunkten måste flyttas till imma-

teriell och social produktion och till en grön industriell revolution, som kan producera välbefinnande oberoende av finansiell tillväxt och som också tål krisförhållanden.

Även i jordbruket måste man garantera förverkligandet av en rättvis grön övergång, på så sätt att man kan säkerställa livsmedelstryggheten och producera miljövänlig, etisk och hälsosam närmot mot en skälig utkomst för producenterna.

Riskerna orsakade av miljökrisen är i samhället fördelade enligt förmögenhet, precis som mängden överkonsumtion. Vänstern vill se till att man i den rättvisa övergången stöder dem som redan har en svag position i samhället och ser till att garantera ett arbete och en utkomst för alla. Vi verkar också för avvecklingen av skillnaderna i inkomst och förmögenhet genom att ingripa i särskilt toppinkomsttagares position och privilegier. Vi vill att rikedomarna utnyttjas som sociala investeringar för att genomföra övergången.

Samhällsplaneringen måste ske på naturens villkor och samhället måste anpassas efter den ekologiska bärkraftens ramar. Omfattningen av naturskydd och -rättigheter måste också utvidgas. Djurens välbefinnande och

arternas mångfaldighet är centrala värderingar för oss. Också andra arter har rätten att bo med oss på vår gemensamma planet.

4.2 VI GARANTERAR ETT JOBB, AGENTSKAP OCH EN UTKOMST FÖR ALLA

Vänstern litar på människans vilja att delta i samhället, så länge som förutsättningarna att delta är i skick. Vi vill garantera alla rätten till ett jobb, utkomst och livslångt lärande.

Vänstern driver rätten för alla till en utkomst med en rättvist stor basinkomst som minskar fattigdom och ökar frihet. För oss är basinkomst en rättvis metod för att fördela rikedom som har producerats genom att utnyttja de sociala, kulturella och ekologiska resurser som vårt samhälle innehåller. Basinkomsten svarar på behoven av flexibelt arbetsliv och företagsamhet och möjliggör ett aktivt medborgarskap.

Vi vill också utveckla det existerande socialskyddssystemet, så att det är ännu bättre än förut. Vi försvarar en stark offentlig socialförsäkring som skyddar människans utkomst och arbetstagarnas inkomstnivå när de stöter på arbetslöshet, sjukdom eller ålderdom. Ett tillräckligt högt och rätt inriktat socialskydd skyddar mot fattigdomens risker och möjliggör ett bra liv och social delaktighet.

Grunden till arbetsrätt ligger i arbetarnas ömsesidiga solidaritet och gemensamma kamp. Vänstern står med arbetarna i den gemensamma fronten och vill främja arbetarrörelsens internationella samarbete. När företagen verkar globalt måste också kapitalets makt utmanas genom att organisera sig över gränserna.

Maktfördelningen i arbetslivet måste vändas mot ordentlig och jämlik avlöning och mot att förkorta arbetstiden och göra arbetstakten skäligare, utan att inkomstnivån sjunker.

Arbetstagaren ska alltid ha rättigheten att organisera sig och förhandla kollektivt. Arbetet ska ge en ordentlig lön och arbetstagaren ska ha möjligheten att utvecklas och påverka innehållen i sitt arbete. Dessa rättigheter måste utvidgas vidare så att de också berör arbete

som är fragmenterat och företagande.

Vänstern kräver ett garanterat arbete för alla och rättigheten till livslångt lärande. Dessutom måste man notera värdet av delvis arbetsföra på arbetsmarknaden bättre än tidigare och avlägsna hinder som påverkar samsättning.

Diskrimineringen av människor måste ersättas med ett deltagande samhälle där människan har friheten och möjligheten att utveckla sig själv och sina gemenskaper och att utföra arbete på många olika sätt. Motsatsen till arbete är inte arbetslöshet – det är en garanterad möjlighet till arbete, utkomst eller studier.

4.3 VI TAR KONTROLL ÖVER INFORMATIONSTEKNOLOGIERNÄ

Den informationsteknologiska omvandlingen har förändrat människornas vardag, arbetslivet och produktionen på ett grundläggande sätt. Vänstern ser många möjligheter i de nya teknologierna men anser att omvandlingens riktning styrs av globala teknikjättar.

Teknologi har varit oerhört nyttigt för mänskligheten. Tack vare den kan man åstadkomma stora saker med mindre arbete. Den möjliggör också en klok användning av resurser. I teknikjättarnas värld går det emellertid ofta helt tvärtom. Arbetstakten ökar, resurserna cirkulerar inte och arbetet utförs också på fritiden.

Allt mer utvecklade artificiella intelligenser utnyttjas mer och mer i arbetslivet och beslutsfattandet. Vid utvecklingen av artificiell intelligens måste man alltid beakta frågor i anslutning till etik och demokrati. Användandet av artificiell intelligens ska inte utgöra ett hot mot människans välbefinnande.

Vänstern strävar efter en informations-teknisk omvandling som begränsar centraliseringen av makt, är baserad på människans grundläggande rättigheter och stärker samhället öppenhet. Plattformarna för sociala medier utför i praktiken ett offentligt uppdrag när de tjänar social debatt och politik, så de måste också regleras på ett lämpligt sätt.

Vänstern försvarar människans integritet

2022–2025

BILD HILLA KURKI

och försvarar rätten att äga data som berör en själv. Uppgiftssamlingarna som informationsjättarna samlat om oss, kan fel använda hota hela det politiska systemet och demokratin. Vi vill inte ha ett kontrollerat samhälle där myndigheter och företag har stor makt att samla data om människor och använda den för att påverka dem.

Samhällets digitalisering får inte betyda uppkomsten av digitala gap. Alla medlemmar i samhället ska garanteras möjligheten att få offentlig betjäning och viktiga privata tjänster, både i ett fysiskt och digitalt format. Tillgången till det digitala samhället ska garanteras för alla på ett sätt där integritetsskyddet och rätten att äga egen data förverkligas.

Övertagandet av den informationstekniska omvandlingen är en överstatlig utmaning, men lokala lösningar behövs också. Viktiga partner i utmaningen är organisationer och utvecklargemenskaper som har engagerat sig i principerna för öppen och fri information.

4.4 VI UPPDATERAR VÄLFÄRDSSTATEN

Vänstern försvarar välfärdsstaten genom att utveckla den till ett system som, på ett mer omfattande sätt än tidigare, garanterar en nödvändig levnadsstandard och välbefinnande samt möjligheten till en skälig levnadsstandard under den ekologiska övergången. Vårt gemensamma välbefinnande är inte till salu.

En välfärdsstats uppgift är att svara på människans nödvändiga behov genom att upprätthålla offentliga tjänster som garanterar grundläggande rättigheter för alla, såsom möjligheten till fostran och utbildning, social- och hälsovård och, enligt behovet, till handledning, stöd och boende.

Vänstern vill stoppa underbemanningen av offentliga tjänster och indelningen av människor i flera olika plan. Avvecklingen av välfärdsstaten betyder enbart en växande ojämlikhet och transferering till förmögna. Vänstern kräver att offentliga investeringar måste göras i det sociala välbefinnandet, på samma sätt som de görs på andra platser för att utveckla samhället och produktionen.

Vänstern anser att i välbefinnande handlar

om en mer omfattande fråga än hälsa och omsorg. Välbefinnande är också självutveckling, tillhörighet till en gemenskap, social delaktighet och påverkning och natur- och kulturopplevelser. För oss står människans egen funktionsförmåga och främjande av resurser i centrum för välbefinnandet.

För oss är förutsättningen för fungerande välfärdstjänster att arbetstagaren som producerar tjänsterna har tiden och makten att definiera sitt arbete och att bemöta människan. Tröskeln till tjänsterna måste vara låg och de ska arrangeras så att de är öppna och kostnadsfria för alla. För oss är åldringar inte en utgift för välfärdsstaten eller enbart användare av tjänster. De är en resurs och aktiva medborgare som har mycket att ge till sin gemenskap och hela sitt samhälle.

Parallellt med de offentliga tjänsterna vill Vänstern utveckla partnerskap med ansvarsfullt och lokalt verkande företag, organisationer och samhälleliga tjänsteproducenter. På så sätt skapar välfärdsstaten också förutsättningar för företagsamhet och produktionen av socialt välbefinnande.

4.5 VI FÖRSTÄRKER LOKAL EKONOMI

Vänstern vill utveckla Finland till ett land av distinkta områden där beslutsfattandet och makten är medvetet decentraliserat till landets olika hörn. Vi kräver medveten politik för att förstärka de lokala ekonomierna så att Finland också i framtiden har livsmöjligheter i hela landet.

Urbanisering är en global megatrend som även tränger igenom Finland. Vänstern vill att urbanisering ska betyda att städer av flera olika storlekar växer på olika platser i landet. Den allt tätare befolkningen i stadsregionerna erbjuder möjligheten till utvecklingen av en ekoeffektiv infrastruktur, men en decentraliserad samhällsstruktur tål förändringar och uthärdar kriser och den skapar förutsättningar att stärka självförsörjningen från en lokal nivå.

Genom att förstärka lokala ekonomier vill Vänstern överföra makt och ägande från globala kapital och eliten av toppinkomsttagare

till människornas och gemenskapernas händer. Detta förutsätter att produktionsmedlen, i en mer omfattande utsträckning än tidigare, ligger i offentlig och samhällelig ägo och att man tar hand om de lokala företagarnas och medborgarsamhällets nätverk och verksamhetsmöjligheter.

I en stark lokal ekonomi föder cirkulationen av pengar den lokala gemenskapen och den finansiella aktiviteten. Också värderingen av konsumtionsprodukter växer när konsumenten är medveten om sin relation till närproducenten och till och med till de lokala naturtillgångarna.

Vänstern vill utveckla lokala ekonomier som karaktäriseras av en hög grad av förädling och en mångsidig näringsstruktur. De lokala ekonomierna får inte vara den globala ekonomins resursförråd – istället måste man göra medvetna offentliga satsningar i dem och styra dem att utnyttja den informationstekniska omvandlingens möjligheter. Utnyttjandet av smartteknik och förnybara energiformer och arbetets och produktionens nätverksbyggande öppnar fönstret för att delvis återställa produktionen från dyra och eko-ineffektiva logistikkedjor tillbaka till en lokal nivå.

Hela landet drar nytta av att lokala ekonomier blomstrar när ekonomin matar sig själv och blöder mindre till internationella skatteparadis. Samtidigt är det viktigt att garantera fungerande, nationella förutsättningar för alla. Vänstern vill förstärka lokala samfunds autonomi genom att samtidigt ta hand om en rätts- och välfärdsstat som garanterar samma rättigheter för alla och tjänster oberoende av boplat.

4.6 VI FÖRNYAR DET CIVILISERADE SAMHÄLLET

Vänstern är en kulturrörelse som bygger möjligheter för fri, individuell utveckling och skapar ny kultur. För oss är bildning informationen, kompetensen och viljan att uppfatta vår tidsperiods centrala utmaningar och ta itu med dem. Bildning är en samhällelig kraft som förändrar världen.

Vänsterns bildningsuppfattning betonar kritisk samhällsmedvetenhet och fritt och jämlikt lärande mellan människor. För oss är bildning, förutom vetenskaplig information, den erfarenhetsbaserade och omväxlande förståelsen av världen som individer och sociala rörelser producerar. Bildning stödjer genomförandet av demokrati.

Vi förkastar den till bildningen kopplade elitismen och utvecklar ett kompetenssamhälle där både allmänbildning och yrkeskompetens har en stark och jämlik position. Vi vill utveckla ett bildande arbetsliv och förändra vårt utbildningssystem till ett studiesystem som genuint möjliggör livslångt lärande och individuella utbildningsvägar. Vetenskapens och forskningens autonomi är levnadsvillkor för det civiliserade samhället.

I vårt samhälle är utbildning och fostran grundläggande rättigheter vars förverkligande måste garanteras med offentliga medel. Privatiseringen hotar kvaliteten av utbildningen och fostran genom att göra information och inläring till handelsvaror. Undervisningen och fostran ska introducera barn och unga i metoderna för medborgarengagemang och mänskliga rättigheter och i frågorna om ekologi och ekosocial bildning.

Man måste utbildas och fostras också för det digitala medborgarskapet. Som bäst betyder digitalt medborgarskap kritisk medvetenhet och ny praxis för delande och samarbete mellan människor. Den offentliga makten måste också skapa plattformar för ny kultur, till exempel genom att utvidga bibliotekens verksamhet.

För Vänstern är kultur och konst frågor med ett inneboende värde som föder välbefinnande och kreativt tänkande. Vi tror inte att kreativ frihet kan garanteras med marknadslogik – för det behövs offentliga medel och kreativa gemenskaper. Ett civiliserat samhälle upprätthåller också sin relation till sin kulturhistoria och är öppen för tvärkulturella möten och för något nytt att födas.

I vårt samhälle ska alla ha rätten och möjligheten till ett eget språk och en egen kultur. Detta berör nya invandrare och inhemska språkminoriteter, såsom romer, samer, finlandssvenskar, karelar och personer som ta-

lar teckenspråk. Vi främjar det svenska språket särställning som en del av vårt samhälles nordiska grund.

Vänstern förhåller sig neutral till religioner och icke-religiösa trosuppfattningar. Inget religiöst samfund ska ha en offentligrättslig sär-

tällning i samhället. Den offentliga makten får inte föredra eller diskriminera någon på grund av religion eller icke-religiös trosuppfattning. Religionsfrihet är grundläggande antaganden för ett civiliserat samhälle och en rättsstat.

5. VÄNSTERN BJUDER IN DIG ATT FÖLJA MED!

Vänstern bygger ett samhälle som är ekologiskt hållbart och socialt rättvist. Vi vill bygga detta samhälle tillsammans med människor och nationer från hela världen.

Vi vill att människorna i vårt samhälle är något annat än kugghjul i ett kapitalistiskt maskineri och att alla har möjligheten att bygga ett bra och ekologiskt hållbart liv. Vi vill

demokratisera ekonomin och återställa upplevelsen av livshantering till folket. I vår vardag kommer också stora sociala förändringar slutligen att hända.

Samhället förändras emellertid inte av sig själv. Förändringen kräver politisk vilja och aktivitet samt tillåtande av olikhet och gemensam debatt. Vänstern bjuder in dig att följa med!

